UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 5322388
Fax: 0264 432303

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbă română şi lingvistică generală
1.4 Domeniul de studii	Limbă
1.5 Ciclul de studii	Nivel masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Limbă română în context romanic / Master în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			**LMR1231 Probleme controversate de morfologie a limbii române contemporane (sincronic şi diacronic)**				
2.2 Titularul activităţilor de curs			Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS				
2.3 Titularul activităţilor de curs practic			Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS / DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestrul al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					50
Pregătire seminarii/cursuri practice/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Tutoriat					14
Examinări					2

Alte activităţi: consultaţii	14

3.7 Total ore studiu individual	140
3.8 Total ore pe semestru	196
3.9 Numărul de credite	8

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competenţe	• Cunoştinţe elementare teoretice şi practice în domeniul morfologiei limbii române.

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărţi.
5.2 De desfăşurare a cursurilor practice	• Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărţi. • Prezenţa la cursurile practice este obligatorie în proporţie de 75 %.

6.Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• C2 Comunicarea eficientă, scrisă şi orală, în limba română şi în limba modernă. • Dezvoltarea capacităţii de însuşire a cunoştinţelor teoretice şi practice în domeniul morfologiei limbii române: cele legate de recunoaşterea părţilor de vorbire, categoriilor gramaticale etc. • Formarea deprinderilor şi priceperilor la studenţi în ceea ce priveşte: analiza morfologică (morfematică) din cadrul limbii române contemporane; aplicarea activă a cunoştinţelor teoretice la cursurile practice.
Competenţe transversale	• CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbi (a morfologiei) în deplină concordanţă cu etica profesională. • CT2 Relaţionarea în echipă; comunicarea interpersonală şi asumarea de roluri specifice. • CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activităţi de informare, prin proiecte în echipă şi prin participarea la programe instituţionale de dezvoltare personală şi profesională. • Identificarea şi aplicarea noţiunilor (şi a cunoştinţelor) de morfologie atât la nivel teoretic, cât şi la cel practic în diferite alte domenii (complementare) ale lingvisticii, precum: sintaxă, istoria limbii, dialectologia etc. • Utilizarea noţiunilor de morfologie în cadrul echipelor transdisciplinare în diverse alte domenii de cercetare şi pe diferite paliere şi compartimente ştiinţifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Consolidarea celor mai importante cunoştinţe teoretice şi practice în domeniul morfologiei limbii române. • Conştientizarea importanţei disciplinei studiate şi a legăturii acesteia cu alte discipline ale lingvisticii. • Însuşirea şi consolidarea terminologiei gramaticale specifice morfologiei.
7.2 Obiectivele specifice	• dezvoltarea şi adâncirea unor concepte şi cunoştinţe de morfologie a limbii române contemporane dobândite la cursurile nivel licenţă; • relevarea şi introducerea în competenţa gramaticală a cursanţilor a conceptului de „problemă controversată” şi, în aceşti termeni, deschiderea unor perspective de interpretare a unor fenomene gramaticale; • trecerea, prin inventarul de fapte cercetate, spre şcolile doctorale, oferind un set substanţial de posibile teme pentru teze de doctorat în gramatica limbii române; • oferirea unor modele concrete de cercetare ştiinţifică în domeniul teoriei şi analizei gramaticale, punctând o anumită metodologie şi succesiune a etapelor într-o cercetare ştiinţifică în acest perimetru; • inventarierea unui set de puncte tari (teze, antiteze, ipoteze, argumente) din perimetrul şcolii clujene de gramatică, solicitând continuarea prin noi cercetări a acestei direcţii din lingvistica românească; • cultivarea, prin analiza/interpretarea unor texte de referinţă din bibliografie, a spiritului critic, iscoditor şi creator, conducând la o anumită poziţionare faţă de rezultatele cercetărilor înscrise în spaţiul problemelor controversate şi, se înţelege, faţă de opţiunile/soluţiile oferite în noul tratat academic de gramatică (*Gramatica limbii române*, I. *Cuvântul*, II. *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academiei Române, 2005/2008 – *GALR, Gramatica de bază a limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010); • sublinierea dinamicii cercetărilor de gramatică în acord cu însăşi dinamica limbii române contemporane;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Conceptul de *probleme controversate* în morfogia limbii române. Inventar aproximativ al acestora şi cauzele „mari” (obiective şi subiective) ce le generează – concepţiile teoretice	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	

diferite ale principalelor şcoli actuale de gramatică (Bucureşti, Iași, Cluj)		
2. *Pronumele semiindependente*. I. *Posesivele* – concept, distribuţie şi interpretarea tradiţională. *Al* + „posesiv" fără substantiv – obiect posesiv în structură – trăsăturile pronominale ale lui *al*. Gruparea „*al* + posesiv" – sintagmă posesivă (trăsături). Pronumele posesiv *vs.* adjectiv pronominal posesiv. Ipoteza posesivelor ca genitive ale pronumelor personale. Poziţia din *GALR* (2005), I şi II.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
3. *Pronumele semiindependente*. I. *Posesivele* – concept, distribuţie şi interpretarea tradiţională. *Al* + „posesiv" fără substantiv – obiect posesiv în structură – trăsăturile pronominale ale lui *al*. Gruparea „*al* + posesiv" – sintagmă posesivă (trăsături). Pronumele posesiv *vs.* adjectiv pronominal posesiv. Ipoteza posesivelor ca genitive ale pronumelor personale. Poziţia din *GALR* (2005), I şi II.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
4. *Pronumele semiindependente*. II. *Posesivele* – *al* în coordonare. Relaţia la nivel de obiecte posedate. Structuri cu *al* în nominativ (acuzativ). Structuri cu *al* în genitiv (dativ). Ipoteza deplasării coordonării la nivel de posesori. Conceptul de procaz. *Al* şi prepoziţiile cu genitivul. Calitatea de substitut a lui *al* – pronume sau proprepoziţie? Ipoteza substantivelor semiindependente – avantaje şi dezavantaje pentru analiza gramaticală.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
5. *Pronumele semiindependente*. II. *Posesivele* – *al* în coordonare. Relaţia la nivel de obiecte posedate. Structuri cu *al* în nominativ (acuzativ). Structuri cu *al* în genitiv (dativ). Ipoteza deplasării coordonării la nivel de posesori. Conceptul de procaz. *Al* şi prepoziţiile cu genitivul. Calitatea de substitut a lui *al* – pronume sau proprepoziţie? Ipoteza substantivelor semiindependente – avantaje şi dezavantaje pentru analiza gramaticală.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	

6. *Pronumele semiindependente.* II. *Posesivele – al* în coordonare. Relaţia la nivel de obiecte posedate. Structuri cu *al* în nominativ (acuzativ). Structuri cu *al* în genitiv (dativ). Ipoteza deplasării coordonării la nivel de posesori. Conceptul de procaz. *Al* şi prepoziţiile cu genitivul. Calitatea de substitut a lui *al* – pronume sau proprepoziţie? Ipoteza substantivelor semiindependente – avantaje şi dezavantaje pentru analiza gramaticală.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
7. *Pronumele semiindependente*. III. *Posesivele* – „*al* + posesiv" cu substantiv – obiect posedat în structură. Dublarea prin *al* a obiectului posedat – asemănări şi deosebiri faţă de alte fenomene de dublare. Conceptul de produblare cazuală şi funcţională. Sintagme posesive cu *de* (+ *al* la singular sau plural). *Al* extraposesival.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
8. *Pronumele semiindependente*. III. *Posesivele* – „*al* + posesiv" cu substantiv – obiect posedat în structură. Dublarea prin *al* a obiectului posedat – asemănări şi deosebiri faţă de alte fenomene de dublare. Conceptul de produblare cazuală şi funcţională. Sintagme posesive cu *de* (+ *al* la singular sau plural). *Al* extraposesival.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
9. *Pronumele semiindependente*. IV. *Demonstrativele*. Calitatea de substitute *vs*. articole. Contexte. Pronume demonstrative semiindependente *vs.* adjective demonstrative semiindependente. Structuri cu demonstrative şi numerale. *Cel* din superlativul relativ al adjectivelor şi adverbelor.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
10. *Categoria gramaticală a determinării.* Concept. Argumente şi contraargumente pentru articol ca parte de vorbire vs morfem.Triunghiul determinării. Probleme speciale:un, o „articol nedefinit/morfem al determinării nedefinite" şi problematica articolului 0 . Articolul – morfem al categoriei determinării: consecinţe asupra flexiunii nominale.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	

11. Problematica numeralului în gramatica limbii române. Concept. Membri ai clasei. Valori gramaticale. Controverse.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
12. Problematica diatezelor în limba română. Concept. Membri ai categoriei. Valori gramaticale. Inventar de membri. Controverse.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
13. Gradele de intensitate şi categoria comparaţiei la adjective şi adverbe – interpretări şi controverse. Gradele de tranzitivitate verbală.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
14. Rezumat al principalelor probleme discutate la curs și instrucțiuni privind evaluarea finală.	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	

Bibliografie:

- Corneliu Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române.* I. *Morfologia*, Iaşi, Institutul European, 1999;
- Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Iaşi, Ed. Polirom, 2000;
- D.D. Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, [Clusium], 1997;
- GALR 2005/2008, I;
- *GBLR* 2010;
- Gabriela Pană Dindelegan, *Teorie şi analiză gramaticală*, ed. a II-a, Bucureşti, Ed. Coresi, 1994;
- G.G. Neamţu, *Cel (cea, cei, cele) – schiţă morfosintactică*, în CL, XXXVIII, nr. 1-2, p. 191-203;
- G.G. Neamţu, *Statutul gramatical al lui cel (cea, cei , cele) în structura superlativului relativ*, în STUBB, XLI, Philologia, 1, p. 7-15;
- G.G.Neamţu, În problema „*articolului nehotărât*" **un, o**, în StUBB, Philologia, Fasc. 1, p. 26-33;
- G.G. Neamţu, *Teoria şi practica analizei gramaticale*, ed. a II-a, Piteşti, Paralela 45, 2007;
- *Limba română contemporană*, sub coordonarea acad. I. Coteanu, vol. I, Bucureşti, 1985;
- Maria Manoliu Manea, *Sistematica substitutelor din limba română contemporană standard*, Bucureşti, Ed. Academiei, 1968;
- Valeria Guţu Romalo, *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, Bucureşti, EDP, 1973.

8.2 Curs practic 1	Metode de predare	Observaţii
1. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
2. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
3. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
4. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
5. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul,	

	analiza.	
6. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
7. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
8. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
9. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
10. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
11. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
12. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
13. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
14. Analiză pe text. Discuţii şi interpretări	Expunerea, explicaţia, demonstraţia, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exerciţiul, analiza.	
Bibliografie: • Mioara Avram, *Gramatica pentru toţi*, Bucureşti, E.D.P., 1999; • ****Dicţionar general de ştiinţe. Ştiinţe ale limbii*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1997; • Corneliu Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române, 2. Sintaxa*, Iaşi, Institutul European, 2002; • D.D.Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997; • Georgeta Ciompec, *Morfosintaxa adverbului românesc. Sincronie şi diacronie*, Bucureşti, EŞE, 1985; • ****Gramatica limbii române*, vol. II, ed. a II-a, Bucureşti, Editura Academiei, 1963; • Melania Florea, *Structura grupului nominal în limba română contemporană*, Bucureşti, E.Ş.E., 1983; • Zdrenghea, Mircea, *Limba română contemporană. Morfologia*, Cluj-Napoca, 1970.		
8.3 Curs practic 2	Metode de predare	Observaţii

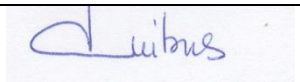
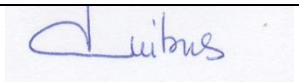
9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

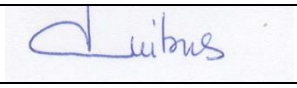
- Conţinutul discipinei este în concordanţă cu ceea ce se predă în alte centre universitare din ţară şi în străinătate, ca de exemplu: Universitatea din Bucureşti, Universitatea de Vest, Timişoara, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iaşi, etc.
- Pe parcursul celor doi ani de studiu, masteranzii pot lua parte la numeroase manifestări ştiinţifice şi culturale organizate de Facultatea de Litere, Babeş-Bolyai, dar şi de alte facultăţi din celelalte centre universitare;

- Absolventul de masterat se poate înscrie la doctorat;
- Poate ţine seminare de Limbă română contemporană în cadrul unei catedre de profil filologic;
- Poate aspira la un post în presa scrisă sau audio-vizuală în domeniul cultivării limbii române actuale sau / şi poate susţine o rubrică de cultivare a limbii române actuale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	• Corectitudine în însuşirea cunoştinţelor teoretice şi practice legate de morfologia limbii române. • Înţelegerea importanţei disciplinei studiate şi a legăturii acesteia cu alte discipline de specialitate.	Examen scris	
10.5 Curs practic 1	• Aspecte de atitudine: conştiinciozitate, studiul individual şi în grup. • Însuşirea cunoştinţelor de morfologie.	Examen scris	
10.6 Curs practic 2	-	-	-
10.7 Standard minim de performanţă:			
- să aibă un stoc solid de cunoştinţe de morfologie a limbii române, substanţial mai bogat decât al unui absolvent nivel licenţă; - să aibă cunoştinţele, curajul şi platforma ştiinţifică pentru a se putea înscrie la un doctorat în lingvistică, în speţă gramatica limbii române; - să îşi poată construi un set de teme posibile din care să aleagă una, în cunoştinţă de cauză, pentru ciclul doctoral; - să fie în stare să conceapă şi să susţină un curs opţional de morfologie a limbii române în ciclul liceal sau un curs de exprimare corectă; - să fie avantajat, prin cunoştinţele dobândite, la diferite examene (titularizare, definitivat, gradul doi); - să poată face cercetare ştiinţifică personală chiar în afara unei forme instituţionale.			

Data completării	Semnătura titularului de curs, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS	Semnătura titularului de seminar, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS
16.03.2022		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS
16.10.2022	

Data avizării în Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil,	Ştampila facultăţii